

Spis treści

Wstęp	9
I. PODSTAWY TEORETYCZNE	17
Rozdział I. Charakterystyka rozwoju osób w okresie wczesnej adolescencji	19
1.1. Wprowadzenie	19
1.2. Rozwój neurobiologiczny i jego konsekwencje dla funkcjonowania poznawczego i wykonawczego	22
1.3. Struktura funkcji wykonawczych w dzieciństwie i adolescencji	27
1.4. Rozwój funkcji wykonawczych w dzieciństwie i adolescencji	32
1.5. Temperament i osobowość w okresie wczesnej adolescencji	35
1.5.1. Rozwojowy model temperamentu	36
1.5.2. Osobowość w modelu Wielkiej Piątki	41
Rozdział II. Uwarunkowania i specyfika rozwoju planowania w dzieciństwie i adolescencji	49
2.1. Struktura planowania	49
2.2. Miary planowania	53
2.2.1. Próby eksperymentalno-kliniczne i metody standaryzowane dedykowane ocenie planowania nieposiadające polskich norm	54
2.2.1.1. Próby eksperymentalno-kliniczne	54
2.2.1.2. Test Wieży Londyńskiej	55
2.2.1.3. Test Wieży z Hanoi	60
2.2.1.4. Test Piramidy z Meksyku	61
2.2.2. Metody standaryzowane posiadające polskie normy	62
2.2.2.1. Bateria metod diagnozy funkcji poznawczych u dzieci w wieku 10-12 lat (PU-1)	62
2.2.2.2. Skale Inteligencji i Rozwoju Dzieci i Młodzieży (IDS-2)	63
2.2.2.3. Skala Inteligencji Davida Wechslera dla dzieci (WISC-R)	63

2.2.2.4. Kompleksowa Analiza Procesów Poznawczych (KAPP)	64
2.2.2.5. Niewerbalny Test Sortowania Kart Stroopa	65
2.2.2.6. Neuropsychologiczna diagnoza dziecka (NDD)	65
2.2.3. Metody kwestionariuszowe	67
2.2.3.1. Kwestionariusz do kompleksowej oceny funkcji wykonawczych (Comprehensive Executive Function Inventory; CEFI)	68
2.2.3.2. Kwestionariusz do oceny funkcji wykonawczych (Behavior Rating Inventory of Executive Function; BRIEF 2).....	70
2.3. Rozwój planowania w dzieciństwie i adolescencji	71
2.4. Rola środowiska rodzinnego i edukacyjnego w rozwoju planowania.	72
Rozdział III. Wybrane poznawcze korelaty planowania	79
3.1. Kontrola hamowania	79
3.1.1. Struktura i rozwój kontroli hamowania w dzieciństwie i adolescencji	80
3.1.2. Kontrola hamowania a płeć	84
3.2. Pamięć operacyjna	85
3.2.1. Pamięć operacyjna w modelu Allana Baddleya i Grahama Hitcha	86
3.2.2. Struktura i rozwój pamięci operacyjnej w dzieciństwie i adolescencji	88
3.2.3. Pamięć operacyjna a płeć	90
3.3. Związek kontroli hamowania i pamięci operacyjnej z planowaniem badanym testami wież	91
Rozdział IV. Temperamentalne i osobowościowe korelaty planowania.	93
4.1. Związki temperamentu z planowaniem	94
4.2. Związki cech osobowości z planowaniem	96
II. METODOLOGIA BADAŃ WŁASNYCH	99
Rozdział V. Problematyka badań własnych	101
5.1. Założenia badawcze	101
5.2. Problemy badawcze	103
5.3. Charakterystyka zastosowanych metod	104
5.3.1. Pamięć operacyjna werbalna	104
5.3.2. Pamięć operacyjna niewerbalna	104
5.3.3. Hamowanie reakcji	106

5.3.4. Temperament	107
5.3.5. Osobowość	108
5.3.6. Planowanie	109
5.4. Osoby badane i procedura	112
5.4.1. Uczestnicy badania	112
5.4.2. Procedura badania	113
5.4.3. Operacjonalizacja zmiennych	114
 III. WYNIKI BADAŃ WŁASNYCH	 117
Rozdział VI. Opis statystyczny uzyskanych wyników	119
6.1. Podstawowy opis statystyczny uzyskanych wyników.	119
6.2. Udział zmiennych poznawczych, temperamentalno--osobowościowych i socjoekonomicznych w planowaniu	125
6.3. Różnice w zakresie pamięci operacyjnej werbalnej, niewerbalnej, hamowania, negatywnego afektu oraz neurotyzmu u dziewcząt i chłopców	130
6.4. Związek średniej ocen z pamięcią operacyjną werbalną, niewerbalną, hamowaniem, negatywnym afektem, neurotyzmem oraz planowaniem .	132
 Rozdział VII. Dyskusja wyników	 135
7.1. Udział zmiennych poznawczych, temperamentalno--osobowościowych oraz socjoekonomicznych w planowaniu	136
7.2. Analiza różnic między dziewczynkami i chłopcami w zakresie analizowanych zmiennych	142
7.3. Analiza związków średniej ocen szkolnych z analizowanymi zmiennymi	144
 Ograniczenia badań i wnioski końcowe.	 147
 Bibliografia.	 151
 Summary	 201
 Słownik kluczowych terminów	 207